

Przekład.

**KONWENCJA Nr 105 O ZNIESIENIU PRACY PRZYMUSOWEJ, PRZYJĘTA W GENEWIE DNIA 25 CZERWCA 1957 R.
PRZEZ KONFERENCJĘ OGÓLNĄ MIĘDZYNARODOWEJ ORGANIZACJI PRACY**

W Imieniu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

**RADA PAŃSTWA
POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ**

podaje do powszechnej wiadomości:

Dnia 25 czerwca 1957 r. przyjęta została w Genewie przez Konferencję Ogólną Międzynarodowej Organizacji Pracy Konwencja Nr 105 o zniesieniu pracy przymusowej.

Po zaznajomieniu się z powyższą Konwencją Rada Państwa uznała ją i uznaje za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych, oświadcza, że wymieniona Konwencja jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona, oraz przyrzeka, że będzie ona niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został Akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Dano w Warszawie, dnia 23 czerwca 1958 r.

L. S. Przewodniczący Rady Państwa:
A. Zawadzki

Minister Spraw Zagranicznych:
w z. **J. Winiewicz**

(Tekst Konwencji zamieszczony jest w załączniku do niniejszego numeru).

Au Nom de la République Populaire de Pologne

**LE CONSEIL D'ÉTAT
DE LA RÉPUBLIQUE POPULAIRE DE POLOGNE**

à tous ceux qui ces Présentes Lettres verront
fait savoir ce qui suit:

Une Convention (No 105) concernant l'abolition du travail forcé a été adoptée par la Conférence Générale de l'Organisation Internationale du Travail à Genève le 25 juin 1957.

Après avoir vu et examiné ladite Convention le Conseil d'État l'a approuvée et approuve en toutes et chacune des dispositions qui y sont contenues, déclare que la Convention susmentionnée est acceptée, ratifiée et confirmée et promet qu'elle sera inviolablement observée.

En Foi de Quoi les Présentes Lettres ont été délivrées, revêtues du Sceau de la République Populaire de Pologne.

Donné à Varsovie, le 23 juin 1958.

L. S. Président du Conseil d'État:
A. Zawadzki

Ministre des Affaires Étrangères:
w z. **J. Winiewicz**

DZIENNIK USTAW

POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

Załącznik do nr 39, poz. 240 z dnia 14 lipca 1959 r.

KONWENCJA Nr 105 O ZNIESIENIU PRACY PRZYMUSOWEJ

przyjęta w Genewie dnia 25 czerwca 1957 r.

Przekład.

KONWENCJA Nr 105 O ZNIESIENIU PRACY PRZYMUSOWEJ

Konferencja Ogólna Międzynarodowej Organizacji Pracy, zwołana do Genewy przez Radę Administracyjną Międzynarodowego Biura Pracy i zebrała tam w dniu 5 czerwca 1957 r. na swej czterdziestej sesji;

po rozważeniu sprawy pracy przymusowej, stanowiącej czwarty punkt porządku obrad tej sesji;

po zapoznaniu się z postanowieniami konwencji o pracy przymusowej przyjętej w 1930 r.;

zważywszy, że konwencja z 1926 r. w sprawie niewolnictwa stanowi, iż należy zastosować potrzebne środki, aby praca przymusowa lub obowiązkowa nie doprowadziła do warunków zbliżonych do niewolnictwa oraz że dodatkowa konwencja z 1956 r. w sprawie zniesienia niewolnictwa, handlu niewolnikami oraz instytucji i praktyk zbliżonych do niewolnictwa dąży do całkowitego zniesienia służebności za długi i poddaństwa;

zważywszy, że konwencja o ochronie płacy z 1949 r. stwierdza, iż zarobki powinny być wypłacane w regularnych odstępach czasu i zabrania takich sposobów wypłaty, które pozbawiają pracownika istotnej możliwości porzucenia pracy;

postanowiwszy przyjąć inne wnioski zmierzające do zniesienia pewnych form pracy przymusowej lub obowiązkowej, które stanowią pogwałcenie praw człowieka określonych w Kartie Narodów Zjednoczonych i proklamowanych w Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka;

postanowiwszy, że wnioski te ujęte będą w międzynarodowej konwencji; przyjmując dnia dwudziestego piątego czerwca tysiąc dziewięćset pięćdziesiątego siódmego roku następującą konwencję, która otrzyma nazwę konwencji o zniesieniu pracy przymusowej, 1957:

CONVENTION CONCERNING THE ABOLITION OF FORCED LABOUR

The General Conference of the International Labour Organisation,

Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its Fortieth Session on 5 June 1957, and

Having considered the question of forced labour, which is the fourth item on the agenda of the session, and

Having noted the provisions of the Forced Labour Convention, 1930, and

Having noted that the Slavery Convention, 1926, provides that all necessary measures shall be taken to prevent compulsory or forced labour from developing into conditions analogous to slavery and that the Supplementary Convention on the Abolition of Slavery, the Slave Trade and Institutions and Practices Similar to Slavery, 1956, provides for the complete abolition of debt bondage and serfdom, and

Having noted that the Protection of Wages Convention, 1949, provides that wages shall be paid regularly and prohibits methods of payment which deprive the worker of a genuine possibility of terminating his employment, and

Having decided upon the adoption of further proposals with regard to the abolition of certain forms of forced or compulsory labour constituting a violation of the rights of man referred to in the Charter of the United Nations and enunciated by the Universal Declaration of Human Rights, and

Having determined that these proposals shall take the form of an international Convention, adopts this twenty-fifth day of June of the year one thousand nine hundred and fifty-seven the following Convention, which may be cited as the Abolition of Forced Labour Convention, 1957:

CONVENTION CONCERNANT L'ABOLITION DU TRAVAIL FORCÉ

La Conférence générale de l'Organisation internationale du Travail,

Convoquée à Genève par le Conseil d'administration du Bureau international du Travail, et s'y étant réunie le 5 juin 1957, en sa quarantième session;

Après avoir examiné la question du travail forcé, qui constitue le quatrième point à l'ordre du jour de la session;

Après avoir pris note des dispositions de la convention sur le travail forcé, 1930;

Après avoir noté que la convention de 1926 relative à l'esclavage prévoit que des mesures utiles doivent être prises pour éviter que le travail forcé ou obligatoire n'amène des conditions analogues à l'esclavage et que la convention supplémentaire de 1956 relative à l'abolition de l'esclavage, de la traite des esclaves et des institutions et pratiques analogues à l'esclavage vise à obtenir l'abolition complète de la servitude pour dettes et du servage;

Après avoir noté que la convention sur la protection du salaire, 1949, énonce que le salaire sera payé à intervalles réguliers et interdit les modes de paiement qui privent le travailleur de toute possibilité réelle de quitter son emploi;

Après avoir décidé d'adopter d'autres propositions relatives à l'abolition de certaines formes de travail forcé ou obligatoire constituant une violation des droits de l'homme tels qu'ils sont visés par la Charte des Nations Unies et énoncés dans la Déclaration universelle des droits de l'homme;

Après avoir décidé que ces propositions prendraient la forme d'une convention internationale, adopte, ce vingt-cinquième jour de juin mil neuf cent cinquante-sept, la convention ci-après, qui sera dénommée Convention sur l'abolition du travail forcé, 1957:

Artykuł I

Każdy Członek Międzynarodowej Organizacji Pracy, który ratyfikuje niniejszą konwencję, zobowiązuje się znieść pracę przymusową lub obowiązkową i nie korzystać z niej pod jakąkolwiek postacią:

- a) jako środka nacisku lub wychowania politycznego albo jako sankcji w stosunku do osób mających lub wypowiadających pewne poglądy polityczne albo manifestujących opozycję ideologiczną wobec ustalonego ustroju politycznego, społecznego lub gospodarczego;
- b) jako metody mobilizowania albo wykorzystania siły roboczej dla celów rozwoju gospodarczego;
- c) jako środka dyscypliny pracy;
- d) jako kary za udział w strajkach;
- e) jako środka dyskryminacji rasowej, społecznej, narodowej albo religijnej.

Artykuł II

Każdy Członek Międzynarodowej Organizacji Pracy, ratyfikujący niniejszą konwencję, zobowiązuje się zastosować skuteczne środki w celu natychmiastowego i całkowitego zniesienia pracy przymusowej lub obowiązkowej określonej w artykule I niniejszej konwencji.

Artykuł III

Formalne akty ratyfikacji niniejszej konwencji będą przesłane Dyrektorowi Generalnemu Międzynarodowego Biura Pracy celem zarejestrowania.

Artykuł IV

1. Niniejsza konwencja obowiązywać będzie tylko tych Członków Międzynarodowej Organizacji Pracy, których akty ratyfikacji zostaną zarejestrowane przez Dyrektora Generalnego.

2. Niniejsza konwencja wejdzie w życie po upływie dwunastu miesięcy od chwili zarejestrowania przez Dyrektora Generalnego aktów ratyfikacji dwóch członków.

3. Następnie niniejsza konwencja nabierze mocy obowiązującej dla każdego Członka po upływie dwunastu miesięcy od daty zarejestrowania aktu jego ratyfikacji.

Article I

Each Member of the International Labour Organisation which ratifies this Convention undertakes to suppress and not to make use of any form of forced or compulsory labour—

- (a) as a means of political coercion or education or as a punishment for holding or expressing political views or views ideologically opposed to the established political, social or economic system;
- (b) as a method of mobilising and using labour for purposes of economic development;
- (c) as a means of labour discipline;
- (d) as a punishment for having participated in strikes;
- (e) as a means of racial, social, national or religious discrimination.

Article II

Each Member of the International Labour Organisation which ratifies this Convention undertakes to take effective measures to secure the immediate and complete abolition of forced or compulsory labour as specified in Article I of this Convention.

Article III

The formal ratifications of this Convention shall be communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration.

Article IV

1. This Convention shall be binding only upon those Members of the International Labour Organisation whose ratifications have been registered with the Director-General.

2. It shall come into force twelve months after the date on which the ratifications of two Members have been registered with the Director-General.

3. Thereafter, this Convention shall come into force for any Member twelve months after the date on which its ratification has been registered.

Article I

Tout Membre de l'Organisation internationale du Travail qui ratifie la présente convention s'engage à supprimer le travail forcé ou obligatoire et à n'y recourir sous aucune forme:

- a) en tant que mesure de coercition ou d'éducation politique ou en tant que sanction à l'égard de personnes qui ont ou expriment certaines opinions politiques ou manifestent leur opposition idéologique à l'ordre politique, social ou économique établi;
- b) en tant que méthode de mobilisation et d'utilisation de la main-d'œuvre à des fins de développement économique;
- c) en tant que mesure de discipline du travail;
- d) en tant que punition pour avoir participé à des grèves;
- e) en tant que mesure de discrimination raciale, sociale, nationale ou religieuse.

Article II

Tout Membre de l'Organisation internationale du Travail qui ratifie la présente convention s'engage à prendre des mesures efficaces en vue de l'abolition immédiate et complète du travail forcé ou obligatoire tel qu'il est décrit à l'article I de la présente convention.

Article III

Les ratifications formelles de la présente convention seront communiquées au Directeur général du Bureau international du Travail et par lui enregistrées.

Article IV

1. La présente convention ne liera que les Membres de l'Organisation internationale du Travail dont la ratification aura été enregistrée par le Directeur général.

2. Elle entrera en vigueur douze mois après que les ratifications de deux Membres auront été enregistrées par le Directeur général.

3. Par la suite, cette convention entrera en vigueur pour chaque Membre douze mois après la date où sa ratification aura été enregistrée.

Artykuł V.

1. Członek, który ratyfikował niniejszą konwencję, może ją wypowiedzieć po upływie dziesięciu lat od daty początkowego wejścia jej w życie aktem przedłożonym Dyrektorowi Generalnemu Międzynarodowego Biura Pracy i przez niego zarejestrowanym. Wypowiedzenie wejdzie w życie po upływie roku od daty jego zarejestrowania.

2. Każdy Członek, który ratyfikował niniejszą konwencję i który nie skorzysta w ciągu roku po upływie terminu dziesięcioletniego określonego w poprzednim paragrafie z możliwości wypowiedzenia, przewidzianej w niniejszym artykule, będzie związany nią na okres dalszych dziesięciu lat i następnie będzie mógł wypowiedzieć niniejszą konwencję po upływie każdego okresu dziesięcioletniego, z zachowaniem warunków przewidzianych w niniejszym artykule.

Artykuł VI

1. Dyrektor Generalny Międzynarodowego Biura Pracy poda do wiadomości wszystkim Członkom Międzynarodowej Organizacji Pracy fakt zarejestrowania wszystkich aktów ratyfikacji i wypowiedzeń, które zostaną mu złożone przez Członków Organizacji.

2. Podając do wiadomości Członkom Organizacji fakt zarejestrowania drugiego złożonego mu aktu ratyfikacji, Dyrektor Generalny zwróci ich uwagę na datę, od której niniejsza konwencja uzyska moc obowiązującą.

Artykuł VII

Dyrektor Generalny Międzynarodowego Biura Pracy udzieli Sekretarzowi Generalnemu Narodów Zjednoczonych, celem zarejestrowania, zgodnie z artykułem 102 Karty Narodów Zjednoczonych, wyczerpujących informacji o wszystkich aktach ratyfikacji i wypowiedzenia, które zostaną przez niego zarejestrowane zgodnie z postanowieniami poprzednich artykułów.

Artykuł VIII

Rada Administracyjna Międzynarodowego Biura Pracy złoży Konferencji Ogólnej w każdym czasie, który uzna za właściwy, sprawozdanie o stosowaniu niniejszej konwencji i zbada, czy należy wpisać na porządek dzienny Konferencji sprawę całkowitej lub częściowej jej rewizji.

Article V

1. A Member which has ratified this Convention may denounce it after the expiration of ten years from the date on which the Convention first comes into force, by an act communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration. Such denunciation shall not take effect until one year after the date on which it is registered.

2. Each Member which has ratified this Convention and which does not, within the year following the expiration of the period of ten years mentioned in the preceding paragraph, exercise the right of denunciation provided for in this Article, will be bound for another period of ten years and, thereafter, may denounce this Convention at the expiration of each period of ten years under the terms provided for in this Article.

Article VI

1. The Director-General of the International Labour Office shall notify all Members of the International Labour Organisation of the registration of all ratifications and denunciations communicated to him by the Members of the Organisation.

2. When notifying the Members of the Organisation of the registration of the second ratification communicated to him, the Director-General shall draw the attention of the Members of the Organisation to the date upon which the Convention will come into force.

Article VII

The Director-General of the International Labour Office shall communicate to the Secretary-General of the United Nations for registration in accordance with article 102 of the Charter of the United Nations full particulars of all ratifications and acts of denunciation registered by him in accordance with the provisions of the preceding Articles.

Article VIII

At such times as it may consider necessary the Governing Body of the International Labour Office shall present to the General Conference a report on the working of this Convention and shall examine the desirability of placing on the agenda of the Conference the question of its revision in whole or in part.

Article V

1. Tout Membre ayant ratifié la présente convention peut la dénoncer à l'expiration d'une période de dix années après la date de la mise en vigueur initiale de la convention, par un acte communiqué au Directeur général du Bureau international du Travail et par lui enregistré. La dénonciation ne prendra effet qu'une année après avoir été enregistrée.

2. Tout Membre ayant ratifié la présente convention qui, dans le délai d'une année après l'expiration de la période de dix années mentionnée au paragraphe précédent, ne fera pas usage de la faculté de dénonciation prévue par le présent article sera lié pour une nouvelle période de dix années et, par la suite, pourra dénoncer la présente convention à l'expiration de chaque période de dix années dans les conditions prévues au présent article.

Article VI

1. Le Directeur général du Bureau international du Travail notifiera à tous les Membres de l'Organisation internationale du Travail l'enregistrement de toutes les ratifications et dénonciations qui lui seront communiquées par les Membres de l'Organisation.

2. En notifiant aux Membres de l'Organisation l'enregistrement de la deuxième ratification qui lui aura été communiquée, le Directeur général appellera l'attention des Membres de l'Organisation sur la date à laquelle la présente convention entrera en vigueur.

Article VII

Le Directeur général du Bureau international du Travail communiquera au Secrétaire général des Nations Unies, aux fins d'enregistrement, conformément à l'article 102 de la Charte des Nations Unies, des renseignements complets au sujet de toutes ratifications et de tous actes de dénonciation qu'il aura enregistrés conformément aux articles précédents.

Article VIII

Chaque fois qu'il le jugera nécessaire, le Conseil d'administration du Bureau international du Travail présentera à la Conférence générale un rapport sur l'application de la présente convention et examinera s'il y a lieu d'inscrire à l'ordre du jour de la Conférence la question de sa révision totale ou partielle.

Artykuł IX

1. W przypadku przyjęcia przez Konferencję nowej konwencji wprowadzającej całkowitą lub częściową rewizję niniejszej Konwencji i o ile nowa Konwencja nie postanowi inaczej:

- a) ratyfikacja nowej konwencji wprowadzającej rewizję przez jednego członka pociągnie za sobą z mocy samego prawa, bez względu na treść podanego wyżej artykułu 5, natychmiastowe wypowiedzenie niniejszej konwencji, pod warunkiem, że nowa konwencja wprowadzająca rewizję uzyska moc obowiązującą.
- b) od daty uzyskania mocy obowiązującej przez nową konwencję wprowadzającą rewizję niniejsza konwencja przestanie być otwarta do ratyfikacji Członków.

2. Niniejsza konwencja pozostanie w każdym przypadku w mocy, w obecnej swej formie i treści, dla Członków, którzy ją ratyfikowali, a nie ratyfikowali konwencji wprowadzającej rewizję.

Artykuł X

Teksty angielski i francuski niniejszej konwencji mają jednakową moc obowiązującą.

Powyższy tekst jest autentycznym tekstem konwencji przyjętej we właściwym trybie przez Konferencję Ogólną Międzynarodowej Organizacji Pracy na jej czterdziestej sesji, która odbyła się w Genewie i ogłoszona została za zamknięciem w dniu 27 czerwca 1957 r.

W dowód czego w dniu czwartego lipca 1957 r. złożyli swoje podpisy:

Article IX

1. Should the Conference adopt a new Convention revising this Convention in whole or in part, then, unless the new Convention otherwise provides—

- (a) the ratification by a Member of the new revising Convention shall *ipso jure* involve the immediate denunciation of this Convention, notwithstanding the provisions of Article 5 above, if and when the new revising Convention shall have come into force;
- (b) as from the date when the new revising Convention comes into force this Convention shall cease to be open to ratification by the Members.

2. This Convention shall in any case remain in force in its actual form and content for those Members which have ratified it but have not ratified the revising Convention.

Article X

The English and French versions of the text of this Convention are equally authoritative.

The foregoing is the authentic text of the Convention duly adopted by the General Conference of the International Labour Organisation during its Fortieth Session which was held at Geneva and declared closed the twenty-seventh day of June 1957.

In faith whereof we have appended our signatures this fourth day of July 1957.

Przewodniczący Konferencji
The President of the Conference,
Le Président de la Conférence,

HAROLD HOLT

Dyrektor Generalny Międzynarodowego
Biura Pracy
The Director-General of the International Labour Office,
Le Directeur général du Bureau international du Travail,

DAVID A. MORSE

Article IX

1. Au cas où la Conférence adopterait une nouvelle convention portant révision totale ou partielle de la présente convention, et à moins que la nouvelle convention ne dispose autrement:

- a) la ratification par un Membre de la nouvelle convention portant révision entraînerait de plein droit, nonobstant l'article 5 ci-dessus, dénonciation immédiate de la présente convention, sous réserve que la nouvelle convention portant révision soit entrée en vigueur;
- b) à partir de la date de l'entrée en vigueur de la nouvelle convention portant révision, la présente convention cesserait d'être ouverte à la ratification des Membres.

2. La présente convention demeurerait en tout cas en vigueur dans sa forme et teneur pour les Membres qui l'auraient ratifiée et qui ne ratifieraient pas la convention portant révision.

Article X

Les versions française et anglaise du texte de la présente convention font également loi.

Le texte qui précède est le texte authentique de la convention dûment adoptée par la Conférence générale de l'Organisation internationale du Travail dans sa quarantième session, qui s'est tenue à Genève et qui a été déclarée close le 27 juin 1957.

En foi de quoi ont apposé leurs signatures, ce quatrième jour de juillet 1957: